

Crna Gora

Ministarstvo finansija

Uprava carina

Izvještaj o radu

Odjeljenja za unutrašnju kontrolu za

2017.godinu

Napredak na planu unapređenja integriteta i etike, te borba protiv korupcije i drugih nepravilnosti su jedan od strateških ciljeva, kojem Uprava carina posvećuje punu pažnju. Koncept jačanja integriteta u carinskoj službi je permanenti proces u kojem ključnu ulogu ima promovisanje etike, morala i uopšte kulture integriteta, dosljednim sprovođenjem odredbi Etičkog kodeksa carinskih službenika i namještenika, Plana integriteta i drugih antikoruptivnih mehanizama koji su ustanovljeni i prihvaćeni, a sve u cilju uspostavljanja standarda, smanjivanja diskrecije, povećanja transparentnosti i efikasnog upravljanja rizicima.

S tim u vezi, ključ uspjeha u sprovođenju efikasne antikoruptivne politike i izgradnji ambijenta sa nultom stopom tolerancije na korupciju jeste uspješno sprovođenje svih segmenata antikoruptivnog djelovanja: preventivnih, represivnih i edukativnih aktivnosti. U tom kontekstu, a u cilju uspješnog odgovora na pojave koje su povezane sa nedozvoljenim ponašanjem, Uprava carina je u prethodnom periodu organizovala i sistematizovala svoje aktivnosti kroz Plan integriteta. Naime, ovim dokumentom je kodifikovan niz mjera i aktivnosti, pravne i praktične prirode, koje se odnose na unapređenje integriteta, etike i u oblasti borbe protiv korupcije, a za čiju su implementaciju zadužene odgovorne osobe i organizacione jedinice.

Da bi se integritet nametnuo kao sastavni dio funkcionisanja institucije, Uprava carina je u prethodnom periodu posebnu pažnju posvetila i edukaciji službenika. Na taj način su razvijani etički programi zasnovani na procjenama rizika za svako radno mjesto, potrebama službenika i organizacionih jedinica i dobrim praksama u specifičnim segmentima službe.

Etički kodeks carinskih službenika i namještenika je orjentisan na usvajanje vrijednosnih stavova kod carinskih službenika, a njime su obuhvaćena pitanja i obaveze prijavljivanja dodatnih poslova, primanje poklona ili koristi koji bi mogli dovesti do potencijalnog sukoba interesa, zatim pitanja stvarnog sukoba interesa i obaveze prijavljivanja imovine.

Osnov sistemskog institucionalnog pristupa suprostavljanju korupciji i drugim oblicima nepropisnog ponašanja carinskih službenika čini sistem unutrašnje kontrole i drugih kontrolnih mehanizama. Rezultati i aktivnosti istih, u toku 2017.godine, izraz su opredijeljenosti i istrajnosti za detektovanje i prevenciju korupcije i predstavljaju okvir za koherentan i sveobuhvatan pristup za jačanje integriteta i kvaliteta upravljanja i odgovornosti u carinskoj službi.

Imajući u vidu navedeno, jasno je da Uprava carina strateški pristupa izgradnji i jačanju integriteta i etike, kadrovskih kapaciteta i kompetencija koje na efektivan i efikasan način olakšavaju dijagnostifikovanje, prevenciju i sankcionisanje koruptivnih pojava i drugih oblika nepropisnog postupanja službenika.

U toku 2017.godine Uprava carina je uspješno realizovala set planiranih preventivnih antikorupcijskih aktivnosti. Naime, uspješno su realizovane mjere definisane Planom integriteta, te Integrity testovi, kao i mjere definisane antikoruptivnim planovima i programima, te dosljedno sprovođenje represivnih mjera. Takođe, realizovane su obaveze prijavljivanja prihoda i imovine carinskih službenika, te obaveze prijavljivanja potencijalnog sukoba interesa, dok su Etički odbor i Povjerenici za etiku vršili kontinuirani monitoring primjene i poštovanja Etičkog kodeksa carinskih službenika i namještenika

Preventivne antikorupcijske aktivnosti

Temeljna orijentacija u ostvarivanju ciljeva Uprave carina su prevencija, razvijanje svijesti o štetnosti korupcije i saradnja sa drugim državnim organima i institucijama. Pod prevencijom se podrazumijevaju aktivnosti kojima Uprava carina nastoji da ukloni ili smanji direktne i indirektne uzroke korupcije i drugih oblika nedozvoljenog ponašanja. To je najširi opseg suprostavljanja i uključuje sve segmente carinske službe, kojim se gradi ambijent u kojem se donošenje odluka vrši transparentno i u skladu sa jasnim propisima, a nadzor i kontrola rada službenika i odgovornost za propuste, efikasno funkcionišu.

Integritet

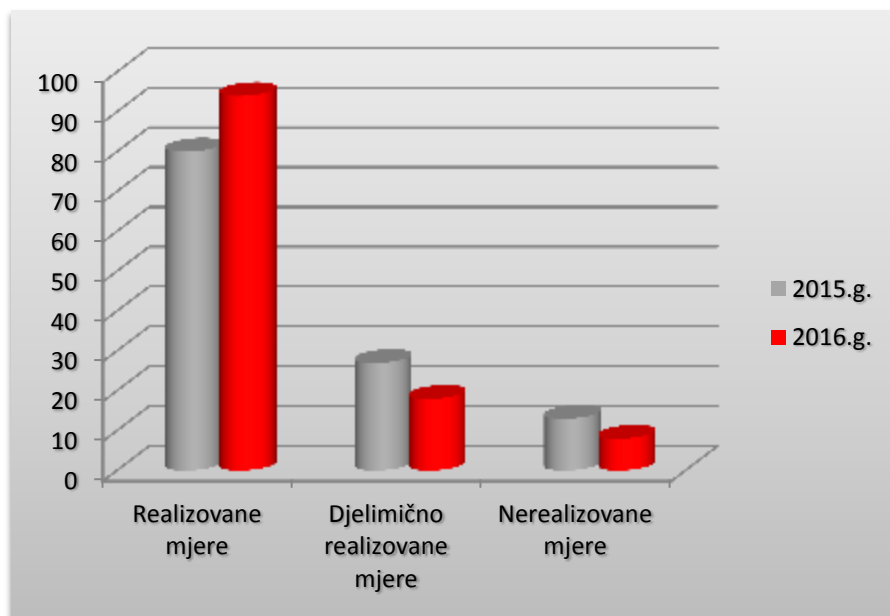
Stvaranje ambijenta u kojem će cjelokupni carinski sistem biti značajnije otporan na sve vidove koruptivnih praksi i drugih izazova koji narušavaju intsitucionalni integritet, predstavlja ključni segment preventivnih aktivnosti koje sprovodi Uprava carina. Integritet u tom kontekstu čini temelj dobrog upravljanja carinskom službom, i kao takav je preduslov legitimiteta aktivnostima koje se sprovode i doprinose progresiji opšteg povjerenja u rad institucije.

Izvještaj o radu Odjeljenja za unutrašnju kontrolu za 2017. godinu

Podsjećamo da je Uprava carina u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima usvojila inovirani Plan integriteta, koji predstavlja harmonizovani plan aktivnosti i sadrži propisane mjere antikorupcije, adekvatne prirodi i strukturi carinske službe. Takođe, imenovan je Menadžer za integritet, koji je nadležan za sprovođenje i ažuriranje Plana integriteta, te podnošenje izvještaja Direktorcu o realizaciji mjera iz Plana.

Shodno Zakonu o sprječavanju korupcije Menadžer za integritet i Odjeljenje za unutrašnju kontrolu su u martu 2017. godine sačinili Godišnji izvještaj za 2016.g. o sprovođenju Plana integriteta, te isti dostavili Agenciji za sprječavanje korupcije. Agencija za sprječavanje korupcije je ocijenila Godišnji izvještaj o sprovođenju Plana integriteta Uprave carina kao detaljan i da može poslužiti kao dobar primjer razvoja integriteta. Takođe, Godišnji izvještaj o sprovođenju Plana integriteta je postavljen na Intranet Oglasnoj tabli Uprave carina

Na osnovu analize Izvještaja o sprovođenju Plana integriteta, utvrđeno je da su, od ukupno 120 mjera za otklanjanje i smanjenje prepoznatih rezidualnih rizika,

realizovane 94 mjere (78,3%), djelimično je realizovano 18 mjera (15%), dok 8 mjera nije realizovano (6,7%). Analizom Izvještaja za 2016.godinu o sprovođenju Plana integriteta, u odnosu na Izvještaj za prethodnu 2015.godinu, evidentan je značajan napredak u

realizaciji mjera. Naime, broj realizovanih mjera u 2016.godini je veći za 17,3% u odnosu na 2015.godinu (2016.g. su realizovane 94 mjere, a 2015.g. je bilo realizovano 80 mjera). Takođe, broj nerealizovanih mjera u 2016.godini je manji za 38,5% u odnosu na 2015.godinu (u 2016.g. nije realizovano 8 mjera, a 2015.g. je bilo nerealizovano 13 mjera).

Kako je Zakonom propisano, da se Plan integriteta može mijenjati u zavisnosti od potreba, razvoja i interesa organa vlasti, napominjemo da je krajem 2017.godine usvojen novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva finansija – Uprave carina, te će u prvom kvartalu 2018.godine biti izrađen novi Plan integriteta, kojim će se uzeti u obzir promjene u organizacionoj strukturi, opisu poslova i radnih zadataka sistematizovanih organizacionih jedinica i radnih mjesta.

Etički kodeks carinskih službenika i namještenika

Uprava carina je uspostavila principe i mehanizme etičkog upravljanja, čime je stvoren sistem promocije i podrške razvoja službe, a posebno profesionalnih vrijednosti i vrlina. Rezultat promocije i poštovanja normi Etičkog kodeksa carinskih službenika i namještenika ogleda se u njegovom doprinosu i afirmisanju etičkog postupanja, kao i uspostavljanju okvira za realizaciju aktivnosti u skladu sa dobrim poslovnim običajima. Poštovanje normi propisanih Etičkim kodeksom predstavlja ohrabrujuću činjenicu, koja se manifestuje u posvećenosti carinskih službenika da svoje poslove i radne zadatke obavljaju u skladu sa visokim profesionalnim standardima.

Podsjećamo da se u Upravi carina od 01.januara 2013.godine primjenjuje Etički kodeks carinskih službenika i namještenika. Takođe, u cilju poštovanja Kodeksa i definisanih profesionalnih standarda, uspostavljen je Etički odbor i Povjerenici za etiku. Etički odbor je nezavisno radno tijelo koje daje mišljenja o sadržaju i načinu primjene Etičkog kodeksa, te prati primjenu etičkih načela i standarda u praksi. U toku 2017.godine Etički odbor je, u skladu sa svojim nadležnostima, cijeneći ispravnost postupanja carinskih službenika davao mišljenja da li su carinski službenici postupali suprotno odredbama Etičkog kodeksa. Naime, u izvještajnom periodu upućeno je 6 prijava na rad i postupanje carinskih službenika, koje su sadržale sumnju na postupanje službenika

suprotno odredbama Etičkog kodeksa. Po ovim prijavama Odjeljenje za unutrašnju kontrolu je sprovelo kontrolne mjere i radnje, a Etički odbor je preduzeo zakonske mjere u cilju ocjene ispravnosti postupanja carinskih službenika. Takođe, date su preporuke i upozorenja na obavezu carinskih službenika da izvršavaju svoje dužnosti odgovorno, savjesno i profesionalno, te da se u svom radu i ponašanju teže najvišim etičkim standardima i na taj način obezbijede ostvarivanje prava, poštovanje integriteta i dostojanstva stranaka u postupku.

O svim pitanjima i nedoumicama u vezi etičkog, ispravnog i propisanog ponašanja službenika, zatim razrješavanje konkretnih etičkih dilema, pružanje pomoći u tumačenju načela Etičkog kodeksa i iskazivanja potreba za edukacijom na temu kodeksa, integriteta i borbe protiv korupcije službenici se mogu obratiti Povjerenicima za etiku. S tim u vezi, u toku 2017.godine Povjerenici za etiku su na Kolegijumima Upravnika PJ Carinarnica promovisali etičke vrijednosti i pravila ponašanja utvrđena Kodeksom, te održavali radne sastanke i sa vođama smjena u carinskim ispostavama. Takođe, Povjerenici za etiku su prilikom redovnih i vanrednih posjeta carinskim ispostavama (ukupno više od 30) promovisali etički prihvatljivo ponašanje, naglašavajući nultu stopu tolerancije na korupciju i važnost kontinuirane borbe protiv nepravilnosti u okviru carinske službe. Osim redovne komunikacije sa privrednim okruženjem, održali su sastanke sa predstavnicima Udruženja brodskih agenata, kao i sa predstavnicima špediterkih firmi, a prisustvovali su i "Danu otvorenih vrata" u Privrednoj komori. U toku 2017.godine stranke u postupku su Povjerenicima za etiku dostavile 12 pritužbi koje su sadržale sumnje na postupanje službenika suprotno odredbama Etičkog kodeksa¹. Nakon izvršene provjere postupanja carinskih službenika, po osnovu 10 pritužbi nijesu utvrđene povrede normi Etičkog kodeksa, dok je po osnovu jedne pritužbe utvrđeno nepoštovanje normi, što je rezultiralo pokretanjem disciplinskog postupka. Po osnovu jedne primjedbe od strane Privredne komore, a koja se odnosila na biznis barijere i radno vrijeme carinskih terminala, preduzete su mjere i na pojedinim carinskim terminalima je organizovan rad u dvije smjere radnim danima, te rad subotom, kao i dežurstvo za sprovođenje pojedinih carinskih postupaka, dok je u CI Terminal Podgorica produženo radno vrijeme. Takođe, u cilju unapređenja poslovnog ambijenta u CI Terminal Podgorica postavljeni su pretinci za dostavljanje primjeraka carinskih deklaracija podnosiocima isprava,

- ¹ 3 pritužbe na postupanje službenika CI Debeli Brijeg, 2 pritužbe na postupanje službenika CI Aerodrom Tivat, 2 pritužbe na postupanje službenika CI Terminal Podgorica, 1 pritužba na postupanje službenika CI Aerodrom Podgorica, 1 pritužba na postupanje službenika CI Vračnovići, 2 pritužbe na postupanje službenika CF Pošta Podgorica, 1 pritužba na rad carinskih terminala.

čime je postignut napredak i efikasnost u radu, a time je obezbijeden i veći stepen zaštite podataka sa deklaracija i pratećih dokumenata od neovlašćenog korišćenja.

Takođe, Etički kodeks carinskih službenika i namještenika sadrži norme koje se odnose na konflikt interesa, kojima je propisano da je carinski službenik dužan da obavijesti Upravu carina ukoliko sa njim povezano lice obavlja poslove u vezi sa nadležnostima carinske službe. S tim u vezi, u toku 2017.godine svi carinski službenici su dostavili Izjave o potencijalnom konfliktu interesa, a Odjeljenje za unutrašnju kontrolu je sprovelo kontrole obaveze prijavljivanja potencijalnog i stvarnog konflikta interesa.

Integrity test

Podsjećamo da je Uprava carina kao novinu u cilju unapređenja integriteta i efikasnog upravljanja ljudskim resursima, te smanjenju rizika od nedozvoljenog ponašanja kreirala Integrity test. Integrity testovi se realizuju u saradnji sa referentim stručnjacima iz oblasti psihologije i daju potpuniju sliku o kadrovskom potencijalu kojim raspolaže Uprava carina.

Testovi rezultiraju procjenom ličnosti, sposobnosti i integriteta i sprovode se primjenom psiholoških instrumenata i postupaka koji, pored procjene, ukazuju na prednosti i slabosti ispitanika i predlažu pravce njegovog usmjeravanja.

Aktivnosti na realizaciji Integrity testova su nastavljene i u 2017.godini, pa je izvršeno testiranje 20 carinskih službenika. Podsjećamo da su u ranijem periodu realizovana tri ciklusa testiranja, a da je do sada ukupno testirano 100 carinskih službenika. Ispitanici su izabrani

shodno Mapi rizika pojedinačnih radnih mjesta koja je izrađena u sklopu Plana integriteta.

Preduzete aktivnosti Uprave carina na jačanju integriteta i borbi protiv korupcije, kao i rezultati koji su postignuti u prethodnom periodu, nam daju dodatni podstrek i jasno ukazuju da je Uprava carina na pravom putu, te će aktivnosti na realizaciji Integrity testova biti nastavljene i u narednom periodu.

Posebno ističemo stavove Svjetske carinske organizacije koja je pohvalila kao primjer dobre prakse koncept unapređenja integriteta Uprave carina, sa akcentom na Integrity testove.

Naime, Svjetska carinska organizacija je iskazala zainteresovanost za iskustva i ekspertsku pomoć crnogorske carinske službe, posebno u dijelu koordinacije i podrške promocije i razvoja sistema integriteta u drugim carinskim službama članicama SCO.

Prijava prihoda i imovine carinskih službenika

Prepoznajući prijavljivanje prihoda i imovine carinskih službenika kao jednu od karika u lancu borbe protiv korupcije, čija je osnova sprječavanje sukoba interesa, podsticanje transparentnosti i odgovornosti u radu carinskih službenika, Uprava carina je navedenu obavezu implementirala i u Zakon o carinskoj službi. Naime, Zakonom je definisano da su ovlašćeni carinski službenici dužni da podnose izvještaj o prihodima i imovini u skladu sa zakonom Agenciji za sprječavanje korupcije.

Zakonom o sprječavanju korupcije propisano je da se, osim na Javne funkcionere, obaveza podnošenja izvještaja i postupak provjere podataka iz izvještaja odnosi i na državnog službenika koji ima propisanu obavezu podnošenja izvještaja u skladu sa posebnim zakonom.

Zakonom o carinskoj službi propisano je da je ovlašćeni carinski službenik dužan da podnese izvještaj o svojoj imovini i prihodima, kao i imovini i prihodima bračnih i vanbračnih supružnika i djece ukoliko žive u zajedničkom domaćinstvu u skladu sa zakonom.

Izvještaj o radu Odjeljenja za unutrašnju kontrolu za 2017. godinu

Imajući u vidu navedeno, upravnici PJ Carinarnica, šefovi ispostava, pomoćnici šefa ispostave, carinski inspektori, carinici-viši saradnici i carinici saradnici imaju utvrđenu obavezu dostavljanja izvještaja o prihodima i imovini Agenciji za sprječavanje korupcije. S tim u vezi, 353 službenika Uprave carina su dostavili izvještaje za 2016.godinu, dok su protiv 12 službenika u toku 2017.godine pokrenuti prekršajni postupci zbog neispunjavanja propisane obaveze.

Implementacija antikoruptivnih planova i programa

Akcionim planom za poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava, definisana je mjera koja se odnosi na izvještavanje o bilansima kršenja Etičkih kodeksa za pripadnike zakonodavne i izvršne vlasti. S tim u vezi, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu je Agenciji za sprječavanje korupcije dostavilo izvještaje za period januar-jul i jul-decembar 2017.godine.

U skladu sa mjerom 4.11. Akcionog plana za poglavlje 24 – Sloboda, pravda i bezbjednost, usvojen je Zajednički plan mjera za prevenciju i represiju korupcije na graničnim prelazima. Navedenim planom jasno su definisane institucije odgovorne za izvršavanje obaveza, i to Sektor granične policije – Uprava policije, Uprava carina, Uprava za inspekcijske poslove i Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove. U toku januara 2017. godine, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu je sačinilo i dostavilo Izvještaj za 2016.godinu o realizaciji mjera definisanih Zajedničkim planom. Zajednički plan mjera je sadržao ukupno 24 mjere, a u okviru 14 mjera je bila uključena Uprava carina. Napominjemo da su sve mjere u kojima je bila uključena Uprava carina uspješno realizovane.

Takođe, u skladu sa Akcionom planom za sprovođenje Poslovne strategije Uprave carina 2016-2018, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu je sačinilo izvještaj o realizaciji mjera koje se odnose na razvoj antikoruptivne politike koja održava profesionalnu, etičku i transparentnu radnu kulturu, uz napomenu da su sve mjere uspješno realizovane u toku 2017.godine.

Represivne antikorupcijske aktivnosti

Niz mjera za unapređenje i jačanje sistema u borbi protiv korupcije, kako preventivnih tako i represivnih, koje je Uprava carina realizovala u prethodnom periodu, doprinijele su efikasnijoj detekciji nedozvoljenog ponašanja u carinskoj službi. Uprava carina je u svojim planovima postavila realne i mjerljive ciljeve, koje realizuje planiranom dinamikom, te je kroz sprovođenje antikorupcijskih propisa postavila temelj za izgradnju ambijenta u kojem postoje sistemski mehanizmi efikasni za suzbijanje svih oblika nepravilnosti.

Pored prijava građana, privrednika i stranaka u postupku, osnov za pokretanje postupaka za sankcionisanje nedozvoljenog ponašanja je u velikoj mjeri zasnovan na proaktivnosti kontrolnih jedinica Uprave carina. Dakle, indicije za postojanje korupcije i drugih oblika nedozvoljenog ponašanja bivaju ispitane na osnovu uočenih obrazaca koruptivnog ponašanja, kroz preventivne provjere integriteta službenika koji rade na poslovima kod kojih je rizik od korupcije na visokom nivou, u revizionim nalazima, u izvještajima medija i organizacija civilnog društva, kao i nalazima operativnog rada nadležnih službi. S tim u vezi, Odjeljenje za unutrašnju kontrolu i Odjeljenje za carinsku reviziju u toku 2017.godine sproveli su 25 kontrola. Nakon sprovedenih kontrola date su preporuke u cilju efikasnijeg obavljanja radnih zadataka, a po osnovu sprovedenih kontrola u kojima su utvrđene nepravilnosti u radu i postupanju carinskih službenika naloženo je neposrednim rukovodiocima organizacionih jedinica da preduzmu zakonske mjere u cilju pokretanja disciplinskih postupaka. Takođe, vršene su i pojačane kontrole pravilnog sprovođenja carinskih procedura i postupaka, te su date primjedbe koje se odnose na nepoštovanje pojedinih propisa, kao i uputstava i procedura, a sve u cilju adekvatnog sprovođenja carinskih postupaka, utvrđivanja vrijednosti robe u carinske svrhe, vršenja pregleda i kontrola, kao i preporuke u vezi donošenja novih instrukcija i uputstava, čime je postignuto efikasnije sprovođenje carinskih procedura i jednoobrazna primjena propisa.

Disciplinski postupci

Uprava carina je posvećena suzbijanju korupcije i drugih oblika nedozvoljenog ponašanja koje ometa efikasno funkcionisanje i operativnu efikasnost carinske službe, te narušava ugled u javnosti i kod partnerskih službi.

Kroz kredibilno sprovođenje disciplinskih postupaka, Uprava carina uspješno sprječava i sankcionira koruptivne radnje, te na taj način doprinosi izgradnji sistema u kojem je imperativ profesionalno i u skladu sa propisima obavljanje radnih zadataka. Naime, toku 2017.godine vođeni su disciplinski postupci protiv 14 carinskih službenika, nakon kojih je za:

- 2 službenika je izrečena disciplinska mjera – novčana kazna u trajanju od 3 mjeseca u iznosu od 20% zarade isplaćene za mjesec u kojem je počinjena teža povreda službene dužnosti, zbog počinjene teže povrede službene dužnosti iz člana 83 stav 1 tačka 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima (»Sl.list CG«, br. 39/11, 50/11, 66/12 i 34/14) – nemarno vršenje službenih obaveza;
- 6 službenika je izrečena disciplinska mjera – novčana kazna u trajanju od 2 mjeseca u iznosu od 20% zarade isplaćene za mjesec u kojem je počinjena teža povreda službene dužnosti, zbog počinjene teže povrede službene dužnosti iz člana 83 stav 1 tačka 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima (»Sl.list CG«, br. 39/11, 50/11, 66/12 i 34/14) – nemarno vršenje službenih obaveza;
- 1 službenik je oslobođen odgovornosti za težu povredu službene dužnosti iz člana 83 stav 1 tačka 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima (»Sl.list CG«, br. 39/11, 50/11, 66/12 i 34/14) – nemarno vršenje službenih obaveza;
- za 3 službenika je izrečena disciplinska mjera - novčana kazna u trajanju od 2 mjeseca u iznosu od 20% zarade isplaćene za mjesec u kojem je počinjena teža povreda službene dužnosti, zbog počinjene teže povrede službene dužnosti iz člana 83 stav 1 tačka 1 Zakona o državnim službenicima i namještenicima (»Sl.list CG«, br. 39/11, 50/11, 66/12 i 34/14) - neizvršavanje službenih obaveza
- 2 službenika je u toku postupak utvrđivanja disciplinske odgovornosti, zbog osnovane sumnje da su počinili težu povredu službene dužnosti iz člana 83 stav 1 tačka 4 Zakona o državnim službenicima i namještenicima (»Sl.list CG« br. 39/11, 50/11, 66/12 i 34/14) - zloupotreba položaja.

Krivične prijave protiv službenika Uprave carina zbog sumnje na koruptivna krivična djela

U toku 2017.godine nije bilo podnijetih krivičnih prijava protiv carinskih službenika. Napominjemo da su u toku postupci koji su pokrenuti u ranijem periodu protiv službenika zbog sumnje na koruptivna krivična djela.

Naime, u toku 2016.godine protiv 2 službenika su podnijete krivične prijave zbog osnovane sumnje da su počinili krivično djelo zloupotreba službenog položaja. U toku su krivični postupci za 3 službenika, protiv kojih su u toku 2015.g. podnijete krivične prijave zbog osnovane sumnje da su počinili krivično djelo neprijavljanje krivičnog djela. Takođe, u toku je krivični postupak za 1 službenika, protiv kojeg je 2014.godine podnijeta krivična prijava zbog osnovane sumnje da je počinio krivično djelo fasilfikovanje isprava iz člana 412 stav 1 Krivičnog zakonika. U toku su i postupci za 3 carinska službenika, protiv kojih su u toku 2013.godine podnijete krivične prijave, zbog osnovane sumnje da su izvršili krivična djela primanje mita iz člana 423 Krivičnog zakonika. Za 9 carinskih službenika (krivični postupci pokrenuti 2010. g) donijeta je prvostepena presuda (nije pravosnažna) zbog počinjenih krivičnih djela zloupotreba službenog položaja, zloupotreba službenog položaja u podstrekivanju, primanje mita, davanje mita u podstrekivanju.

Edukativne antikorupcijske aktivnosti

Uprava carina je u prethodnom periodu relizovala edukativne antikorupcijske aktivnosti sa ciljem efikasnijeg i profesionalnijeg obavljanja poslova i zadataka carinskih službenika. Uprava carina realizuje sistemski proces stručnog osposobljavanja i usavršavanja službenika, koji kontinuirano omogućava njihov profesionalni razvoj, posebno iz oblasti etike, integriteta i borbe protiv korupcije.

U cilju unapređenja profesionalnosti i integriteta u carinskoj službi, u maju 2017. godine u saradnji sa Svjetskom carinskom organizacijom (Integrity support mission to Montenegro) organizovana je specijalistička obuka na temu „Borba protiv korupcije, unapređenje integriteta i etike“ za 15 službenika, i to za službenike Odjeljenja za unutrašnju kontrolu, šefove Carinskih ispostava i carinske inspektore.

Na obuci je naglašena važnost etičkog postupanja i poslovnog bontona u komunikaciji sa strankama, te značaj izbjegavanja sukoba interesa i primanja poklona, kao i jačanje ličnog, profesionalnog i institucionalnog integriteta, kroz prezentaciju uporednih iskustava zemalja članica SCO. Takođe, polaznici obuke su upoznati sa faktorima rizika od korupcije, kao i važnosti prijave korupcije unutar institucije i zaštite lica koja prijavljuju-kroz primjere i međunarodna iskustva.

Vjerujući da edukacija službenika, posebno iz oblasti etike, integriteta i borbe protiv korupcije, daje ključni doprinos uspješnom ostvarenju ciljeva carinske službe, Uprava carina ostvaruje uspješnu saradnju sa Upravom za kadrove i drugim domaćim i međunarodnim organizacijama. Zahvaljući ovoj saradnji, u toku 2017.godine značajan broj službenika je pohađao obuke/seminare na temu integriteta, etike i borbe protiv korupcije. Naime, oko 60 carinskih službenika je pohađalo 10 obuka/seminara i radionica sa ciljem unapređenja sposobnosti i podizanja svijesti o značaju borbe protiv korupcije, etike i integritet.

Prijave građana na rad i postupanje carinskih službenika

Da bi mjere represije mogle da budu primijenjene, nužno je da kontrolne službe dođu do saznanja o djelu i počiniocu, kao i do validnih dokaza koji su značajni za efikasnu antikoruptivnu politiku, pri čemu su od značaja i podaci i informacije dobijene od građana, privrednih subjekata, organizacija ili informacije koje su objavljene u medijima. Broj tako prijavljenih slučajeva korupcije i drugih

nepravilnosti direktno zavisi od stepena povjerenja podnosioca prijava da će institucija postupiti po prijavi uz punu zaštitu podnosioca prijava.

Imajući u vidu ove činjenice, Uprava carina je prioritetno razradila i uspostavila mehanizme za prijavu koruptivnih radnji, nepristrasno postupanje po istima i pravovremeno obavještavanje podnosioca prijava o preduzetim aktivnostima. Dakle, građani mogu anonimno i strogo povjerljivo dostaviti pritužbe po bilo kojem pitanju iz nadležnosti Uprave carina, putem uspostavljenih mehanizama, i to:

- Otvorene carinske linije na broj 080081333;
- Elektronskog on-line obrasca na sajtu www.upravacarina.gov.me;
- Elektronskom poštom na e-mail unutrasnja.kontrola@carina.gov.me;
- Poštom na adresu Oktobarske revolucije 128 Podgorica.

U toku 2017.godine upućeno je 25 prijava građana i privrednika na rad i postupanje carinskih službenika, i to: putem Otvorene carinske linije 13 prijava, a putem ostalih mehanizama 12 prijava. Navedene prijave su se odnosile na carinske procedure, prekršaje i nepravilnosti u radu i postupanju carinskih službenika, od čega su 3 prijave sadržale sumnju na postupanje carinskih službenika sa koruptivnim elementima.

Na web stranici Uprave carina kontinuirano se postavljaju informacije/izveštaji i saopštenja iz oblasti edukacije i obuka carinskih službenika, profesionalne etike, integriteta i borbe protiv korupcije. Takođe, na web stranici građanima su dostupne kontakt informacije o Menadžeru integriteta, Etičkom odboru i Povjerenicima za etiku.

UPRAVA CARINA CRNE GORE

Na ovaj način Uprava carina je stavila na raspolaganje sve svoje mehanizme za borbu protiv korupcije, a sve u cilju podsticanja građana da prijave bilo koji oblik nedozvoljenog ponašanja carinskih službenika.